

TELEGRAPFULU ROMANUP

No 57. ANULU XVII.

Telegrafulu ese de două ori pe septembra : joia și Dumineca. — Prenumeratunerea se face în Sabiu la expeditorul foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumeratunei pentru Sabiu este pe an 7. fl. v. a., iar pe o jumătate de an 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciale din Monarchia pe unu sau 8 fl. era pe o jumătate de an 4 fl. v. a. Pentru prime, și tineri străini pe anu 12 pe 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Inscractele se plătesc pentru întea ora cu 7. cr. și următorul pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetitie cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, în 20 Iuliu (1 Aug.) 1869.

Politicii falsi.

Portout où il n'y a pas un centre de pouvoir incontestable, il se trouve des hommes qui espèrent l'attirer à eux. (In totu loculu unde nu este unu centru de putere necontestabila, se află oameni ce speră să o atrage la sine).

M. v. d. St. H.

Suntu tempuri epochali in vieti a poporului, cari le petrundu numai putieni pâna in adancimdea loru, pâna in consecuinctele loru ulterioare. Fia-care omu care a cetiu numai o mica istoria biblica scie ca in tempulu testamentului vechiu, cătu de greu i su multimeii israelitene a intielege binefacerile lui Moise și a profetilor. Unii din acestia erau insultati, altii persecutati, altii omoriti de contemporanii loru, pentru ca și Moise, că sa scape pre poporu de dependența in carea cadiuse sub faraoni, și cei-lalți profeti pentru că sa abata pre poporu de legaturile cele nenaturali cu pagânii, pretindeau lucruri impreunate cu neplaceri și cari la întâia privire li se pareau rele. Dupa realizarea celoru prevedute de acesti barbati insa adese-ori cu anima înfrântă și aduceau aminte cei și urmasii loru de cuvintele, de invetiaturile loru și pre cei insultati pre cei persecutati pre cei uciși ii glorificau.

Totu asiā urmara grecii cu celu mai mare filosof alu loru cu Socrate. Lu calumniara, lu judecă la moarte, și mai tardiu lu pusera in panteonul loru, că pre celu dintâi filosofu.

Ce au facutu omenii jidovi cu mantuitorii și precunoscute.

Omenimea in totalu lăsată adese-ori momentanu sedusa, inse mai curendu său mai tardiu, cu pagubă său cu dobendă sea, judeca dreptu și vine că sa glorifice ce merită glorificare și se condamne ce e de condamnatu.

Inse totu in tempurile epochale se află oameni, carii cu ori-ce pretiu voru sa se radice la gradul de unde multimea sa-i vîda și sa-i admire, pâna vedu și ei acesta marire cu ochii. Omenii acestia de cădeca vedu ca in scopurile loru potu și paralizati de o putere morală a unui corp morale său a unei individualități cu insusiri mai mari, cauta mai întâi că acesta sa o intunce. Ei calculăza, ca multimea, carea nu are regazu sa faca studie și sa petrunda in lucruri, lesne se ametiesce și apoi facandu specula cu dispusetiunile ei, provenite din unele valențe din afara, pasiescu că mantuitori etc. ai multimei, și voru sa o conduca.

Manoperă acesta o vedem reprezentându-se de atâtea ori in vieti a poporului, și ce e mai tristu ca vedem ca repetirea este de atâtea ori incununata de perniciose succese.

Déca nu erau succesele aceste nu era pentru jidovi robia vavilonica și in fine imprasciare pre tota fată a pamantului; nu era cuplesirea poporului grecescu suptu puteri straine; nu era disolverea imperiului romanu; nu era caderea imperiului din evolu mediu din orientu; nu era impartirea Poloniei etc. etc.

In zadaru se află oameni cari dicu: „omeni buni faceti reu ce faceti! Insiatati și perdeti pre bietulu poporu!“ Ei mergu inainte și-si facu intipuri pre cari și ei le credu de jumetate și mergu inainte pâna se — infunda. Atunci cu indignatune patetica striga: „Voi cari ne-ati totu spusu ca nu facem bine, ne-ati stricatu totu lucrul!“ Ba acei ce diceau d. e. ieri ca „natiunea întrăga e cu noi“, dicu dupa ce se vedu opariti de fapte, ca „voi a-ti bagatu zizania in natiune de s'a impartit in două“.

Scriitorul acestoră vorbesce din o trista experientă ce o facu și elu de vre-o siése ani încecă eu deosebire inse de căndu că redactorul alu acestor foi se ocupă mai de aproape cu afacerile naționale politice și chiaru și sociale române.

Oameni din cei mai venerabili s'u vediutu de atâtea ori pentru ideile loru, cari in scurtu tempu se dovedira de idei salutarie, trasi in nomolului loru mai nemodeste injurii personali. Si spoi totu din partea injuratorilor eschiamarea ca suntu atacati personalu căndu cineva ia condeialu in mâna că sa se apere.

E exemplu l'amu avutu și acum in dilele trecute.

Pre căndu noi ne provocam la Francia și la Polonia, și arelămu urmările ce le pote seceră unu poporu dupa procederile cele rele, ce sa vedi? unulu din cei mai neimpacati antagonisti ai nostri, din ambitiune reu intelésa, că sa nu-i dicem multu, se arunca investitu in o grăsa anonimitate asupr'a Metropolitului român Sia g u n a, și asupr'a scriitorului acestoru săre și a articulilor de cari amintitii cu alta ocasiune. Malitia și dorulu de resbunare se cetea din sia-care cuventu. De aceea, pentru că sa simu justificati înaintea conștiinței și a publicului de indignatunea ce ne-a cuprinsu, amu reprobusu blasfemi'a întrăga din cuventu in cuventu. Nu nomai atât'a, daru dupa cum e déjà cunoscutu publicului nostru, amu refrântu cu motive neclatite totu ce acea pena intinata de noroiulu calumnatoriu să aruncată că din seking asupra-ne.

Ni s'u respunsu dora ca nu amu avé dreptu ce - v a in totu ouprinsulu respusului nostru? Acesta era preste putintia și de aceea nici ca s'u intemplato. Ci dlu Baritiu in „Gazeta Transilvaniei“ se e son sa ca nu e densulu celu vînovatul să ca ce pote face densulu d e a s t i l u l u a l t o r ' a s é m e n a c u a l u s e u. Apoi vine X in „Rom.“ dela 14 Iuliu cu o corespondintia ieră din „Pest“ de insira o injuratura lungă fără de a avé unu cuventu bateru că se refrângă din cele ce amu disu noi in respunsu la meritulu lucrului.

Spatiul ne este pré angustu pentru că sa putem insira și tirad'a cea lungă, cu tôte ca noi o amu face bucurosu, pentru că sa vîda și publicul nostru ce purtare faimosă au contrarii nostri politici, și cum se straduiescu ei sa seduca lumea, că sa nu vîda adeverulu.

Sa facem dara o scurta și neplacuta digresiune, la care ne constringu omeni ce voru cu ori să ce preliu sa faca din omenii cari nu se inchina loru totu ce este mai reu. Sa ilustrâmu cu cele mai neplacute exemple, de-si in unu modu fugitiu, cum omenii iubitori de vanitatea de a fi politici mari sucescu lucrurile numai că sa apara ei mantuitorii societăției.

Lasâmu inainte de tôte lui X bucur'a ce si-o esprimă pentru ca i-amu reprobusu clevelele sele in nr. 48 si-i adaugem ca sciindu ca acele suntu numai calumnii gôle nu amu esitatu a le insira. Era o trebuința pentru că sa vîda publiculu ce facili frumose luminează in sirurile contrarilor nostri și ce felu de conlucratori se au grupatu pre lângă disuariulu cu numele celu mai frumosu, intielegem pre „Romanulu“.

Intre alte insa X. dice mai departe ca s'a implinitu profeti'a repausatului Boobu, ca Români nu-si voru legă pre viitoru politică loru naționale de nasulu „Telegrafului Romanu“. De mortuis nil nisi bene. Acestu respectu lu datorea X. mentinutului repausat. Pentru ca este lucru cunoscutu, ca insusì dlu Baritiu și-a legatu nasulu (sa ne excuse ori și cino de expresiunea imprumutata) de politică „Tel“, căndu in primavera a pasită candidata in districtulu Fagarasiului pentru dietă din Pest'a; pentru ca coleg'a nostra, „Gazeta Transilvaniei“ a vorbitu forte intielegesce cătra concetenționii și conționaliștilor sei inca in acestu anu, totu in intielesulu acestei politici a „Telegrafului Romanu“.

Ceea ce privesc anonimitatea că atare, dicem pre scurtu, ca corespondintele se servesc de o

mistică, pentru că-si uită ca provocarea la procedură diuariștică celei mari a fostu mai de multe ori repetita de publicistul d-lorul sele.

Ce-lă dore mai multa pre X? Nimică alta decât, că tôte căte s'u disu in respusulu nostru si articulii nostri „Activitate“ suntu atât de aplicabile la purtarea politica a d-lui Baritiu. Noi nu suntem de vina déca nu au putut scote din totu respusulu altu, decât sa nu dicem pe cete politice, ci sa le botezăm eufemistice inconveniente politice comise de acelu pre care noi lu numeau X iera X dice ca e Baritiu. „Tu dis-e-si“ și la acestă noi nu avem sa adaugem decât: X! fi bunu și arata-te mai crutiatoriu cu acelu domn.

X e in fine si poetu. Elu fantasăza ca „stapanul Telegrafului“ si năpteau nu visă a decât: „Baritiu“. Cine va fi inspirat acesta „inalta idea“ lui X? De sigur acelu ce nu pote dormi de stapanul Telegrafului, vediendu ca pre lângă tôte desonestările, pre lângă tôte intrigile tiesute in articuli de pre la 1865 incobs in tôte foile române căte iau deschis colonele, nu au putut sa se aventure la culmea ce se vede ca o visă. Si „stapanul Telegrafului“ de sigur ca nu ia statu incale, pentru ca elu si-a spusu parerea lui si de aci incolo a disu:

Flere possem sed juvare non.

Dara dle X! de unu suntem de acordu ca d-la, ca dlu pre care-lu aduci iera in jocu, nu a facutu căte vrei sa-i atribui prin negatiunea d-tale. Meritul intregu lu are ca a amestu pre multi sa se pună in servitulu amestielei politice prochiamate de densulu spre a paralisa pre români din Transilvania de a se simti bateru că egalu iudrepitati și apoi ai face sa-lu tramita pre densulu cu o suplica pre la Vien'a, pre carea densul insa o dede pre posta și insarcină pre unu advocatul că sa mărgă sa vorbescă pentru ea și apoi sa spuna lumei cu mare emfasu ca ce lucru mare a severistu! Spune dle X la ce a-ti vrutu sa degradati pre români cu cersitori de aceste, in acele momente cându „stapanul Telegrafului“ dicea tuturor românilor, sa nu faca din cauza loru o cauza de cersitoria, ci sa o sustiena in demnitatea ei, mergendu representantii naționali in persoana spre a aperă drepturile naționale in fată a tieri și a lumei? Aduceti ve aminte ca democratii cei mai rosii suntu totu-déun'a despotii cei mai mari. Ei pretindu că orbesce sa se inchine lumea la tôte necaliturile loru și le place sa aiba multimea totu-déun'a in dependentia, că neincelatu sa apare ei salvatori, și aceia mereu sa sia in stare de a cersi salvatori loru.

Nu voiescu sa me apropiu de nimenea si de aceea ti dicu sa deschidi ochii și sa vedi unde se incepe și unde se termina poporulu de cersitori? Se incepe la acei ce se lăpada de opinionele loru proprii peatru favore și la acei ce le înnecea pre ale loru pentru că sa câștige popularitate; inse acesta e calumnia din parteli déca vrei sa estindu cersitoria acesta duplicita asupra poporului iutregu alu românilor ardeleni. Diu'a deslusonarei va sosi si ea odata.

X. ne amenintia ca ne va spune mai tardu cine este. Nimică mai ridiculosu de căndu asiā ceva. Asinulu căndu se imbracase in pelea de leu nu avu lipsa de căndu sa se misce și sa faca pre lume sa rida de elu. Numele nu face și déca scriitorul acestoru săre a facutu intrebarea ca cine e misteriosulu X? elu, X, trebuia sa ne intielegă și trebuia sa vîda ca nu voieam altă decât constatarea, ca cor. e anonima și ca de ce natură i este anumitatea.

Cestiunea carea trebuiea sa o respondă domnii X. iera altă și adeca ca intru căndu urmarea lui politica a fostu și este mai buna decum o recomandatu „Telegraful Romanu“ și intru căndu

fostu de eronata recomandarea nostra déca amu disu noi românilor de atâta oră : sa nu ne legâmu mânile să sa nu ne astupăm noi insine gură, ci cu oră ce prețiu sa lucrâmu după dîs'a scripturei, carea dice : „Bateti și se va deschide“.

Aci sa-si fia aretat cor. X. genialitatea sea și atunci i era satia cu multu mai onorabile, dărănu sa se demita în certe improvizate, servinduse numai să numai de calumnie cum fura cele reproducute din corespondința lui și de noi și cum sunt cele în asiă numită corespondința carea se dice că din Pestă și e datată dela 4 Iuliu a. c.

Noi nu pricepem pentru ce acești oameni se chinuă atâtă. Conferința confidentiale naționale din 1866 în August este o dovădă eclatanta că dloru le era cum aru putea compromite „în cercurile de susu“ pre „stăpânul Telegrafului“ pentru ca să se „resfătă“ ei acolo și că în scurtă sa ne spuna în gazeta că se preumbila la brătu cu miniștri și că cău de mari le suntu spesele pentru fraude, acum magiarice și atile, pînă și pene în calpacuri. Dloru, cu tôte ca să deduse parola a nu face încă publicitate despre cele per tractate acolo, abia treceau preste pragul acelei conferințe, au să bucinatu în patru venturi a le pamentului ce să au petrecută în conferință. Nu au ajutat nici aceste, nu au ajutat nici totu arsenalul ultramontano-ruso-democratic pentru ca „stăpânul Telegrafului“ să stăpânul neclatită că o sortărătă de asupea unei stânci pre terenul legilor și asiă tôte mestesugurile nu au folositu nimică. Dâmbovicioiu să nu se chinuă atâtă. Culeze și densii cum a cetezatul celu mai de frunte dintre barbatii loru esecenți. Făcă o saritura și se voru astă odată linisiti.

Celu ce scrie aceste regrete fără multă ca condeiul seu este fortat la cele de mai susu. Nu din considerația către contrarii sei, cari după cele premise de ei nu merită atâtă respectu, ci durerea ce o simte o cauză impregiurarea, ca trebuie să se apere de cei de unu săngă cu densulu. Dără și acăstă nu aru să asiă de durerosu déca nu eru invederă atacurile ca cestiușea se inversează mai în jurul vanităției, carea, în nesatiul seu, crede că trebuie persoane desonestate și discreditate în publicu, cu scopu ca numai desonestatorii se reșmâna autoritatei naționale politice.

Sa ne întorcem dără dela acestu aspectu urită și intorcendune la lucru spre a scăde pro omeni din ratacire sa dicem :

Omenilor ! autoritatea nu se câștiga în Modelu acestă. Autoritatea după care vi se pare că ve bateti este unu dreptu alu faptelor și binefacerilor reale dără nu alu vorberelor. Acestu dreptu inse se va sanctiu de viitoru, dără nu de laudele proprie a le cuiu, nici de clevetele aruncate asupra acelora de care ve e tema ca ve intuneca splendoră.

Ve rugămu dără punetive pre altu terenu. Parasitice de acea metoda funesta a unor din români de preste Carpati, cari nu au altă de lucru de cău sa injure, iera pentru că sa se arate politici mari români : astădi ne mâna la Petersburg și Berlinu, mâna la congresul paulatinu, care nici nu există, la Parisu.

Noi români de dincăce ne amu buncuratu pâna acum chiaru și din partea confratilor nostri de dincolo de Carpati de o caracteristica mai favorabilă, în urmă cărei reprezentanță partea cea mai serioasă a națiunii. Sa cautămu noi, sa cautămu cu totii că această caracteristica sa fia recunoscută în toti români de Europa. Ea ne va elibera de acei ce cred că e uin loru și unu centru de putere și ne va cruti de certe provocate din seninu cum e și cea provocată de coresp. „Românlui“. Caracteristica această recunoscută ne va repune în stare de a ne sfatui despre imbunatatirea sortiei noastre.

Fiti cu atenție că viitorul nostru numai insusirei acesteia și va datoră ființă sea. Altu cum Europa ne va condamna în diu'ea cea mare a reformei sele cum a condamnatu Napoleonu I. pre națiunea polona dicendu :

„D'ailleurs les Polonais m'ont paru peu proches à remplir mes vues. C'est un peuple passionné et léger. Tout se fait chez eux par fantaisie et rien par système. Leur enthousiasme est violent ; mais ils ne savent ni le régler ni le perpetuer. Cette nation porte sa ruine dans son caractère.“ (Desolmirea polonii mi s'au parutu putințu proprii de a împlini vederile mele. Acestu popor e pasiunat și usioru. Tôte se facu la elu prin fantasia niciă după sistem. Enthusiasmul loru e violent ; inse ei nu sciu nici sa lu reguleze nici sa lu per-

petueze. Acăsta națiune pôrta ruină sea în caracterul seu).

Autoritatea cea mai înaltă a noastră în discuțiile politice sa nu fia altă decât principiul. Acăsta sa fia celu naționalu, care nu eschide nici odată patriotismul bine inteleșu. Acăstă inse nu trebuie impletită cum facu contrarii nostri în sistemul nici alu lui Smerling nici alu lui Deák, nici alu lui Tisza, nici Madarasz nici Irányi și asiă mai depare, ci trebuie (principiul) pastrat și pusu mai pre susu de sisteme. Noi trebuie să cautămu cum sa stea acestă nevatamatu în sistemul statutului legalu lasatu pre drepturi egale.

Acăstă e missiunea fiacărui român. Până ne vomu miscă între marginile acestea vomu și politici sinceri și satia cu noi și satia cu altii. Esindu afară din acestu drumu vomu și politici falsi și către noi și cătă altii pentru că centrul politicei va fi ceva nestatornicu.

Redactorul „Tel. Rom.“

Festivitătile din Sabiu.

19/31 Iuliu.

Până acum înregistrămu că societatea de dare la semnă cu tôte ceremoniile de care poporul germanu e fără iubitoriu să facă joi desu de dimineață. Dupa ce a ajunsu cu totii cu mulți cu standarde la locul destinat se apucă de a-si arăta fia-care desteritatea sea de a ochi și a nimeri la tienta.

Aci decoră 30 de fecioare imbrăcate în alb pre iubilari cu medalie de argintu, după ce roșii Ed. Spreer, facendu istoricul reuniunii datatoriilor la semnă, cuventul de deschidere.

Dupa finirea acestui actu ocupa tribună datatoriul la semnă din Bucuresci, Nicolae Racovita, carele oferă din partea reuniunii bucureștene unu pocălu de argintu în semnă de amicitia, la care ocazie rostescă în limbă română cam urmatorele :

„Societatea de dare la semnă din Bucuresci intemeiată pe bucuria ce simtu români în generalu atunci cându potu se fia în buna armonia cu vecinii loru, a profitat de această frumoasă ocazie săndu societatea din Sabiu celebréza imprimirea a 25 de ani dela fundarea ei, să ne-a insarcinat pre noi că deputati din partea ei a-i aduce unu micu odoru că semnă de considerație și do amicitia și totu deodata a-i infâșă din parte-i sincerele urâri de a merge totu prosperându și de acum înainte, atragendu asupra-i în totu-deună simpatiile tuturor celor-lalte societăți că și pâna acum.

Traiésca societatea de dare la semnă din Sabiu“.

„Sa traiésca“ sgomotose urmăza din partea datatoriilor la semnă.

Mai vorbindu și altii, trecu apoi la darea la semnă. — La 1 ora a fostu banchetu în grădină lui Gerlitz.

Asăra a fostu inceperea festivității jubileului de 25 ani alu Academiei reg. de drepturi din Sabiu, carea să tienutu în pavilionul din grădină lui Gerlitz. Astădi să tienutu jubileul la 10 ore în sală dela Imperatulu Romanilor, unde au fostu de satia unu publicu numerosu cu tôte ca era fără alesu.

Directorul Academiei Dr. Müller a avutu cuventul celu dintâi să facă unu tablou fără specialu istoricul alu trecutului Academiei de drepturi din Sabiu. Dupa densulu a urmatu Dlu Schneide, Notariul universității carele multimii tuturor protectorilor institutului precum și profesorilor. Apoi urmă dd. Academiei Dennis și Süssmanu, fiecare cu câte o cuventare acomodată dilei. — La două ore va fi banchetu în pavilionul susu amintit.

Scaunul Muresului 1/13 Mai 1869.

Domnule Redactoru ! Cu multă durere, și fără mahnită, ve facă cunoșcută tristă stare, în carea se află locuitorii de confesiunea gr.-or. din Nyárád-Szentbenedek, în scaunul Muresului. Locuitorii români din comună Nyárád-Szentbenedek, precum v'am fosta comunicată pôrta procesu cu cont. Michailu Toldolagi, mai de 21 de ani, sub care tempu li s'au facutu multe nedreptăți.

Asăra iau insirată odată pre toti înt'runu rendu cu strângurile, și iau dusu în temnita în M. Osorheiu, și iau tienutu acolo pâna ce contele cu omenii sei le-au culesu tôte bucatele de pre cîmpu și le-a dusu în curtea sea. De alta data iau bătutu omenii curtiei cu poruncă contelui, din care bataie patru insu au și murit, iera unii și au

perdutu firea și s'au facutu nefericiti pre tôte viitori. Pre lângă aceea în scaunul M. Osorheiu, judecatorul se vede că nu iau pututu sustină în drepturile loru. Dara sôrtea pôrta le-au fostu nefaverabile pentru că presedintele dela Tablă reg. din M. Osorheiu bar. Apăr, asemenea a purtatu proces fără durerosu cu fostii sei iobagi asiă înătu la an. 1867 castigându procesul purtatu cu români din Totu, eră se-i scăda pre toti din comuna și sa le ice tôte ce mai aveau.

Sermanii oameni neindreptatiti, audiindu judecată aceea aspră, să fostu amarită intr'atâtă înătu, erau să-si pierdă firea, — vindeau totu ce aveau, boi, oi, porci și cele-lalte, și unii cari erau în stare mai bună și-a fostu și cumpăratu în Murros-Szent György atâtă locu, înătu să-si pôrta face baremu o coliba, cându voru și siliti a ești din Totu. Recurendu această la guvernă pentru concesiunea de a trece în România să spariatu și asupriorul loru ca va remană comună fără locuitori, și asiă le-au datu concesiunea a remană în comuna.

In asemenea stare se află și români din comună Nyárád-Szentbenedek, și cu unu cuventu toti români din scaunul M. Osorheiu de vremi ce toti pôrta procesu cu fostii loru domni, din cauza neindreptatirilor ce li se facă pre tôte diu'a mai multă inca că înainte de 1848, precum în Agardu, în Musiq, în Chibelea (Kebele) și asiă în multe alte sate din scaunul Muresului unde români cari au fostu mai seraci, și n'au pututu purtă procesu cu fostii loru domni acum facu servitul, cari au fostu însă în stare mai bună, și au pututu pasi la vre-o judecata mai înaltă afara din M. Osorheiu, unde se luă cauza loru în dréptă considerațione. Acăstă o potu dice cu totu dreptul, căci și secuștratiunea din Ny.-Szt.-Benedek care a decis Tablă regesca din M. Osorheiu, prin telegrafare la locurile mai înalte să au desfacutu, și asiă români au pututu a-si folosi bucatele luate de ei, ce era sub secuștru. — Români din Ny.-Szt.-Benedek vedîndu că li s'au facutu judecata dréptă, erau linisiti, mangaiati și-si lucră fia-care mosă sea.

Cându eata pre neasceptate în anul acestă în lună lui Februarie, vine din M. Osorheiu o sentință fără aspră contra locuitorilor români, că nu numai să li se secesează husele, ci comisiunea trimisă să le conscriă boi, oi, porci, mese scaune, patu, culite, hainele din casa, caru, plugu, grapsu, cu unu cuventu totu ce au avutu în casa și afara, nelasându-le nimică, cu ce se pôrta traf, de pre o di pre altă.

Iéra locurile și araturile care le-au avutu mai bune în părțile hotărului asiă numite Canta-Berek-Boroszlo, în siesulu celu scumpu alu Nirajului, unde putem dice că e inimă pamentului, fără de care români din Ny.-Szt.-Benedek suuuu prăpaditii, s'au predatu contelui Michailu Toldolagi, și în primavera acăstă le-a și samenatu tôte, și le-a datu tôte a treia parte la secui să le lucre, iéra la români nu voiesc se dea nici unul. Ce s'ară puté face sub astfelui de impregiurări năcăjătii această români ? Ei voru și siliti a-si parasi vîtră loru parintescă, și a pribegi în lume, desculți, flamendi, cu copiii în spate că vă de ei. Căci altu cum în comună loru voru și siliti a murit de fome. — In anul trecut la staruști a parochului loru Michailu Chiebeleanu și-au fostu cumpăratu locu, unde să-si facă casa de scăla în mijlocul satului, fiindu că pâna acum n'au avutu, și asiă fiindu 64 familii de confesiunea gr.-or. au contribuitu fia-care după puțere sea, cari bani, cari altu materialu trebuinciosu și-a facutu casa de scăla. Toti au contribuitu afara de unul, carele mai bine a voită a-si lasă religiunea decâtă sa-si aduca din abundanță sea și lieriulu pre altariulu națiunii.

Si asiă acum, cu putină sacrificare casă de scăla s'ară puté face, de vreme ce totu materialul trebuinciosu este pregătitu, numai cu ce se o edifice pâna la finitul de ore-ce nenorocirea acăstă iau privatu și de putințica avere, de care se mai bucurau.

Preotul loru destulu-i imbarbată, destulu-i mangaie și le dice să sperădă in Dumnedieu ca e judecatorul dreptu ; — dara in zadaru căci ei suntu fără intrăstăti, și din gură loru nu audi alta decâtă : „ore ce va fi cu noi ? unde vomu merge ? ce ne vomu face ? Dómne atotu puternice nu ne lasă !“

Preotul loru inca e în stare trista tocmai că si parochienii sei, de vreme ce biserică gr. or. din Ny.-Szt.-Benedek n'are decâtă numai unu locu ara-

toriu de trei ferdele propriu alu seu, si cimitirul pre care e zidita biserică si alta cimitiru unde se inmormenta; iera cele-lalte locuri cari le-a folositu pâna acum preotulu au fostu tôte dela români cari purtă procesulu, si asiá locurile acestea mai multu nu le va puté folosi, fiindu ca tôte le ia contele, căci comisiunea dîsa a indatoratu pre fia-care român ce pôrta procesu cu contele, ca din 1850 incóce sa platésca cu bani dilele de servitii, care su remasu in restantia, si sa platésca cheltuiel'a căta a avut' contele de cându pôrta procesu cu ei.

Contele Michailu Toldolagi, inca nici cu atât'a nu se multiamesce, ci dupa cum mi e cunoscutu forte bine, pre 30 Maiu a. c. au mijlocit u o alta comisiunne, carea sa iésa afara in fati'a locului in Ny.-Szt-Benedek, si loculu comunulu, care pâna acum de seculi l'au folositu laolalta membri comunei cu totii, acum sa se imparta, si contele sa-si ia partea sea, si partea seculor sa o deie loru, iera pre români sa-i scota de totu afara, că si care voru mai remané inca in Ny.-Szt-Benedek, si nu voru emigrá cu cei-lalți sa nu-i sia iertat a tiené la hotar, nici unu puiu de gâsca. Acest'a e scopulu contelui, si are forte mare sperantia, ca si-lu va realizá.

Acestea putientele renduri, ve rogu Dle redactoru, sa aveți bunataate a le publica in multu stigmatul d-vostre jurnalul "Telegraful Român" si a le dâ onoratuloi publicu spre cetire că sa vîdă toti fratii nostri români trist'a stare in care ne aflâmu noi români in scaunul Muresului, sub constituiunal'smulu de astadi.

Corespondintia acést'a dupa cum se vede din datu o pastrâmu din lun'a lui Maiu in pultulu nostru, asteptându dupa deslusurile ce le amu cerutu dela respectivii in urmatorele:

"**Post'a redactiunei:** Dlu tramitiotoriu, carele ne comunica apasările si espulsiunile, ce se facu unoru locitorii români in Nyárad Szt. Benedek si alte comune de cătra fostii loru domni feudali, nu ne deslusiesce curatul, ca se intempla espulsiunile fostilor iobagi in urm'a unoru sentinție judecatoresci seu suntu acte de violentia. In contr'a sentințelor ulterioare, aduse odata in cause de procesu, reclamarea pre calea presei nu este iertata, dura nici nu e de nici unu folosu; la casu de violentia diuaristica pôte sa ajute incâtu-va; mai multu pôte insa ajută advacatulu, căru i e cunoscuta tótă starea lucrului si carele se intrepune la tribunalele respective, de unde trebuie acceptat resultatul celu mai putinciosu. Dupa parerea noastră, dlu advacatul respectivu este celu mai competentu de a dâ deslusuri si publicitatiei. — Deslusiti mai bine lucrulu, că sa potemu vedé ca are intellesu publicarea articulului!"

In cor. din nrul' trecutu amu vediutu si partea cea mai esentiale a deslusrei, inse cu acesta ocasiune furamu provocati din partea corespondintelui a publica cele ce le publicaremu astadi pre responderea respectivilor, carii se si subscru in provocarea ce ni o facu.

Pre lângă satisfacerea dorintiei esprimata de cătra respectivii subscriptori credemu ca densii sa se indrepte cătra advacatulu ce reprezinta caus'a, ca sa o desfasoare d-lui in publicu cu tôte fazele ei, pentru ca lucrulu aru capatá cu totul alta fatia.

Nr. 95. Seria XI.

A v i s u. *)

Pre 1 Septembrie a. c. st. n. onoratulu publicu român doritoriu de cultur'a si prosperarea națională, de nou este postit din partea subscriptiei directioni: că se binevoiesca a contribui cătu mai cu graba la sortitur'a filantropica destinata in folosulu fondului Asociatiunei naționale amesuratul apelului cunoscute; cu atât'a mai vertosu; căci spre scopulu acest'a, abstragendu dela donurile efectelor numerose si forte pretiose, care din partea mai multor benefacatorie si zelose dame române s'au conferit, — subscripta directiune, nutrita de firm'a sperantia a unui resultat favorabilu, n'a intrelasatu a face pregatirile trebuințiose impreunate cu spese, si care resultat depinde absolut numai dela concurentia si caldurós'a spriginti esperiata din partea bine-sentitorilor contributori români, in a căror'a interesu jace sporirea medilócelor materiali menite scopului maretii alu culturei noastre naționale!

*) Suntu rogate tôte cele-lalte on. redactiuni a diuarilor naționale a reproduce acést'a in colonele loru.

Direcțiunea.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce acést'a publicare in colonele loru.

*) Suntu rogate si celelalte onorate Redactiuni ale diuarilor naționale pentru bunavointia de a reproduce

turilor inca siiese ani, pâna ce in 1864 s'a promulgatu legea rurală ce a desfintat claoa, dieci-ma și monopolurile.

Si apoi chiaru în Francia, ore, principiul libertății comerțului în aplicatiune, nu-si are exceptiunile săle?

Ca eu nu sum portitor din nici o ură contra jidovilor, si ca pre cătu i-mi este permisul prin legile tierei me sileșeu din contra a face ea si jidovii sa poată beneficia de avantajele libertății industriale; dovedescu alte ordine ale mele (vedi anexa D) cari chiaru prin sate permitu unu domiciliu provizoriu la mai multe categorii de meseriasi israeliti, precum: machinisti vînicioiri, zidari, dulgheri, ciroitori etc. etc.

A merge mai departe in contră legilor positive si in contra interesului națiunii mele aru si sa lipsescu insasi datorieroru mele de ministru român, si aru si sa compromitu insasi securitatea publica, caci populația română negasindu in guvern protecțione si aperarea loru, aru puté recurge la medie estreme, a căror'a cele intâiui victime aru si jidovii crimari.

In aceasta situatiune, nu unu ministru ci dice ministri succedându-se la putere, unulu dupa altul, n'ar u puté face altfelu, decâtua ceea ce amu facutu eu si predecesorii mei; si acăt'a pote chiaru in interesulu jidovilor, precum dejă o si recunoscem ei mai luminati dintre ei.

Si spori români n'su pretensiunea de a fi mai civilisati in 1869, decâtua erau francesii in 1806—1812.

Excelentia Sea Marchisulu de La Valette cunoșce mai bine decâtua mine mesurile exceptiunali, pre cari Napoleonu celu mare, in interesulu francesilor, a fostu silitu sa le ia in contră jidovilor din Alsaci'a si din Loren'a.

Ministrii ai României, ai unei tieri cu unu regim constitutional, noi nu putem a guvernă decâtua conformu cu voint'a națiunii..

Suntemu datori a tiene săm'a de trebuințele, de păsurile, si pâna la unu ore-ca punctu, chiaru si de prejudiciile ei.

D-vosra, dle ministru, cunoșcelli furtunele ce s'au escatu si in adunare si in tiéra, numai cându unu ministru ceteză se dica unu cuventu in cestiu-ne israelita; sciti la căte restalmaciri, la căta agitatiune a datu locu propunerea ce in siedint'a din 22 Maiu a. c. amu facutu deputatilor pentru a obiectui o encheta parlamentaria in aceasta afacere complicata si grava.

Acăt'a dovedescu marea iritatione din partea populaționilor române, provenita din grele suferințe si din o legitima ingrijire, caci este vocea unei națiuni ce se simte amenintata in națiunalitatea sea si in interesele sale economice. Acăt'a voce stranii o potu inabusi, dara nu este permisul nici unui ministru român, de ori-ce partitul aru si, de a nu o asculta.

Acum, pote ni se va face intrebarea, trebuie ca starea lucrurilor, in ce privesce jidovii, sa remaină nedeterminata, cum ea este astadi?

Repondu categoricu: Nul — Din contra, trebuie sa ne ocupâmu energetic si neadormitul cu luminarea si imbanatatierea acestei clase numerose a populaționiei noastre, caci asi sa ajungem la stingerea urelor populare ce suntu in contră jidovilor, si la asimilarea loru cu cei-lalți locuitori ai Romaniei.

Acăt'a insa, nu se va puté dohendî decâtua respectându-se mai intâi interesele națiunii si ale tieri, decâtua respectându-se prescriptiunile constituționale, care, in aceea ce privesce drepturile politice, dejă sa rostiliu intr'uou chipu definitiv. Si nu noi, si de abia trei ani dupa promulgarea ei, vomu veni sa cerem modisarea seu calcarea legei.

Dara, este a dice ca in afara de restrictiunile constituționale nu este nimic'a de facutu in aceasta tiéra pentru imbanatatierea sărtei israelitilor, si pentru a face din ei locuitori solositori ai celor-lalte clase a populaționiei noastre?

In siedint'a camerei din 22 Maiu, eu amu espusu cari suntu parerile mele despre aceea ce este de facutu, si dorindu a supune acele pareri inalte apreciatiori a guvernamentului francesu, i-mi si permitu a ve anexă aci cuvintele mele (vedi lit. E).

Dara, acăt'a este missiunea nostra pentru viitoru. Pentru trecutu, si chiaru pentru presentu, ierasi nu se potu plângere israelitii in contră Romaniai.

Dela covențiunea din 1858 si pâna astadi, adeca intr'unu sfiru de aproape 12 ani, si guvernul națiunii au cautat sa imbuneze sărtea israelitilor, desfintandu mai multe legi ce purtau marca barbariei, si punendu legi in armonia cu spiritul civilizației moderne.

Nu cu multi ani mai inainte, israelitii erau adeverati paria in societatea noastră, si nu aveau dreptul nici macam in materia criminale de a marturi in contră crestinilor.

Personele si averile loru supuse la diferite restrictiuni, si demontația omenescă chiaru, putea sa fie insultata in ei, fara se poata recurge la scutul legilor. Asemenea mai multe profesioniile erau interzise. Astadi acătă deplorabile stare de lucruri a contenitul; israelitii se bucura de libertatea conșientia si de religiune cea mai absoluta. Ei au dobenditul mai multe drepturi civili; potu a eseciră cele mai multe din profesioniile interzise; ei suntu astadi profesori si medici, si in aceste insușiri potu si si functionari ai statului; mai potu si farmacisti, tipografi ceea ce inainte le era interdisu. Prin legea comunale mai multe categorii de israeliti, si in speciale acei ce au trecutu prin scolele seu armata, au dobenditul drepturi comunale. In fine, israelitii astadi se bucura de mai multe drepturi constitutionali. Respectul domiciliului si alu personei, dreptulu la invetiamentul salariatu de statu, libertatea de conșientia de intrunire si de presa, totu acestea israelitii le au pre acelasi picioru ca si români.

Ei bine totu aceste drepturi israelitii le datorescu numai liberei vointie si sentimentului de dreptate alu românilor, fara nici o interventiune diplomatica, fara nici o pressiune straina. Ei voru dohendî mai multu; insa, spre a ajunge la acestu resultat, ei trebuie a se otari de a se adresă numai la generositatea tieri, numai la dreptatea acelei națiuni care in tempuri grele a datu ospitalitate parintilor loru, si chiaru astadi ii hrancesc cu imbelisugare. Activitatea loru intrebuintieze-o nu intru a starni Romaniei complicații diplomatice, ci intru a dă midilocul loru impulsuui civilizației Romanismului. Imituze pre coreligionarii loru din Francia, din Anglia, din Germania sa adopte limba si moravurile românesci, sa intre in scolele si in armata noastră, sa dea activitatii si inteligenției loru o direcție folositore si celor-lalte clase a societății, in midilocul cărel'a ei vietivesc, sa se asimileze, in fine, cu cei-lalți locuitori ai tieri, si cându ei voru deveni români de facto, fie siguri ca România in inaltul ei sentimentu de dreptate, si in deplin'a sea autonomia, nu va sta la indoiela de a-i stringe la sinulu seu, ca si pre cei-lalți fi ai sei, fara a se uită prin ce cultu adorăza pre Dumnedieu.

A-siu si prea sericitu déca slabele mele cuvințe aru putea sa distruga din conșientia ministrilor Frantei réua impressiune, produsa de raporturile eronate ale corespondentilor sei din Moldova, si ale aliantiei israelite; caci precum amu mai dis'o, România tiene la protectiunea, si mai multu incă, la bun'a opinione a Franției. Si asiă fiindu, si in cestiu-ne israelitilor, ca si in totu cestiu-nile, noi, si că ministrii si ca români, vomu cauta a ne face demini de buna vointia si de stima națiunii francese si a guvernului seu.

Priijimi, dle ministru, esprezzionea pre deosebitei mele consideratiuni si afectiuni.

"Tr. Carp." Ministru: M. Cogalnicen.

Varietati.

** Esamenul de statu teoreticu judeciel l'au facutu la finea anului scol. 1869 in 29 Iuliu la Academia reg. ung. din Sabiu dd: Ioanu Dordea, Nicolau Goroiu, Nicolau Prosteanu si Sabinu Piso.

** O crudime nemaiaudita ne spusu diuariile ca sa descoperiu in o manastire de femei in Cracovi'a. In urm'a unei epistole anume adresata judecătoriei, acăt'a pretinde dela vicariul episcopal sa-i dea voia a intra in manastire spre a cerceta dupa o crima cei i-a venit la cunoștința, ca sa comisul si se continua de 21 ani. Pre cum e cunoscutu in biserica papista se afla o sumă mare de ordini calugaresci de mai multe graduri. Monastirea din cestiu-ne era a "carmelitenelor descultie", unu ordinu cu reguli stricte, de unde urmează ca e forte eu anevoia a intră laici

si cu atătu mai cu anevoia barbatu in lăintrul monastirei. Episcopulu inse vediendu seriositatea funcționariului insarcinat cu cercetarea si vediendu mai departe ca judecăt'a este decisa a intră in monastire si preste voi'a autoritatii bisericesci a demandat unui preotu sa insotiesca pre judecători in monastire si se sia satia la cele ce se voru descoperi acolo.

Mergendu asiă dura omenii deregatoriei politice acompaniati de preotul tramisul din partea episcopului, cera dela portară, că sa vorbește cu Barbara Ubrik. Audiendu portară de acestu nume au batutu in palme cu mirare si au disu: pentru Dumnedieu cine ve au spus ca este aicea? Portară si ceealalta calugarită ce era cu densa fura retinute. Totu asiă se intemplă cu alta calugarită. Aceste au servit de conducătorie la celu'a Barariei Ubrik, despre care se dicea in epistol'a anonima ca e arestată in modulu celu mai barbaru acum de 21 ani. Visit'a acăt'a neasteptata a judecătoriei a uituit pre totu maicele. Cu deosebire pre abtis'a. Dupa o mica resistinta deschidu o celula inchisa cu usia dupla si acolo (celula nu era mai mare decâtua de 1 stângiu de lunga si 1/2 stângiu de largă si pre lângă aceea intunecosă) in unu unghiu era ghemuita pre o asternatura de paie jumelateputre de omu ce, ce semănă a omu inse in pelea gola nespalatu de ani, care cum vediud ca se deschide usi'a incepă sa strige, ca i e sâme si sa i dea sa manânce. Omenii judecătoriei din preuna cu preotulu su trebuitu sa se retraga inapoi pentru vre-o căteva minute, pentru ca nu fura in stare a suporta puterea ce esia din celula. Dupa ce se mai aeru putienu, intrara si facura sa se radice siunt'a acea nenorocita ce se numesc Barbara Ubrik depre paiele pre cari siede si o intrebarea ca pentru ce este ea inchisa aci? Dens'a a responsu ca a frântu votul de castitate si apoi cu inversiunare a odausu ca nici aceste cele-lalte calugaritie nu suntu mai bune, nici ele nu suntu angeli. Asupra preotului monastirei s'a repeditu cu cuvintul. Bestia! si alte pre care cuviinti'a nu le értă a le esprime. Repräsentantele judecătoriei a tramisul dupa episcopulu, că se vede si elu cu ochii minunea descoperita in monastire. Indignatiunea lui asiă a fostu de mare cându a vediutu starea cea deplorabila a Barariei Ubrik si cându a auditu ca e inchisa in puterea aceea dela 1848 in cătu a strigatu: Acăt'a e iubirea văstra creștinăca cu carea vreti sa mergeti in ceriu? Voi suntem furie dura nu muieri. Episcopulu a sigilat nomai de cătu usi'a bisericei manastirei si a oprit ori ce servitul dumnedieescu in manastirea acăt'a maculata. Abtes'a si inca o calugarită suntu arestate si cercetarea curge. Barbara Ubrik e data in ingrijire.

In urm'a acestei intemplări s'au facutu escese mari in Cracovi'a de către locuitorii indignati in cătu au trebuitu sa pasăsca milit'a la midiloc.

Nr. 23—3

Escriere de concursu.

Pentru ocuparea postului de invetigatoru de clas'a I, la scol'a capitolie greco-orientale in Vistea-inferioare, ce devine vacante, se scrie concursu.

Cu acestu postu este imprenutu unu salariu anual de 120 florini v. a.

Competitorii au sa-si tramita concursele pâna la 15 Augustu anul cur. calendarul gregoriano la subsemnatul, si voru documenta:

- a) ca marturicește religiunea greco-orientale si sa părtare buna;
- b) ca afara de limb'a română a invetiamantului cunoște si alta limbă patriotică si carea?
- c) ca suntu pedagogi absoluci, seu ca au servit in scola cu succesu bunu;
- d) ca cunoște minimum cantările bisericesc usage.

Individii deplinu calificati adeverindu capacitate potu accepta remuneratiunea extraordinaria.

Dela esforța scolii capitale greco-orientale a Vistei-inferioare.

Fagarasiu, 13 Iuliu 1869.

Ioane Codru Dragusianu, vice-capitanu, presiedinte oficiale.

Burs'a de Vienna.

Din 19/31 Iuliu 1869.	
Metalicile 5%	63 45
Imprumut. nat. 5%	72 75
Actiile de banca	759
	Argintulu Galbinulu 5 91%